

MADENLERİMİZİN YILLIK FAALİYETLERİ

Sanayi Vekâleti ötedenberi hemen her yıl muntazaman (maden statistiği, madenlerimiz, madenlerimizin faaliyetleri diye arada bir adı değiştirilen) bir maden yıllığı çıkarır. Yıllıkta imrarata karşılık alman Devlet hakkı, istihsal ve imrarat miktarlarıyla F.O.B. satış tutarları, krom, linyit, manganez madenlerinde kullanılan malzeme hakkında bilgi mevcuttur.

E.K.İ. statistik servisinin istihsal ve istihsal mevzu'u ile ilgili, statistikî malûmat) adıyla çıkardığı yıllıkda istihsal olunan kömür, satış yerleri, randımanlarla benzeri umumî malûmat vardır.

M.T.A. Enstitüsü 1936 yılından beri yayınladığı dergisinde "Acun maden hareketleri" ya da "Dünya Maden Haberleri" başlığıyla hayli geniş bilgi vermekte idi. Son zamanlarda bu konuda ayrıca bir yıllık çıkarmağa başlamıştır.

Bu yıllıkların her biri başlı basma birer değer olmakla beraber yabancı ülkelerde çıkan benzeri "**Maden Yıllıkları**" ile hemayar değildirlir. Bunların hiç birinde:

- Ocaktan çıkarılan malın evsafi, miktarı, tuvenan malm "**satılık**" mala gelinceye kadar geçirdiği safahat ve bu safhalardaki evsaf ile randımanları.

® Umumiyetle işçilik-sosyal primler, fiilen işçilik-tutarları ile umumî randımanlar.

@ Satışa çıkarılan **malm evsafi, satış fiyatı**, nerelere, hangi evsafıta, ne miktar satıldığı.

- Yurdumuzun maden istihsali konusun-

da rol oynayan büyük maden yataklarımızdaki **cevherleşme**, yatakişma hususiyetlerindeki değişikliklerle çalışmalar neticesinde vaki yeni gelişmelerin kısa bir not'la ilgililere intikal ettirilmesi.

© Mühim yataklarımızın yıllık istihsallerindeki azalış çoğalmaların sebebi, varsa alınan tedbirler.

® Yurdumuzdaki **tuz** istihsali (**kaya, deniz, menba, göl** olmak üzere ve her birinin ortalama evsafıyla istihsal miktarları, nerele-re ne miktar satıldığı).

- **Petrol** istihsali hakkında - üzülerək soyuyoruz - toplu bilgi yoktur.

Hatırımıza geliveren, yukarıda sıraladığımız, malûmatın bugün çalışan irili ufaklı ocaklarımızın hepsinden almamıyacağımı sahiplerinin bunu vermektен âciz olduklarını biliyoruz. Bu malûmat bazı büyük şirketlerden elde edilse de gerek **Maden Umum Müdürlüğü** gerekse maden işleriyle uğraşan diğer **Devlet** müesseselerindeki teknik eleman noksanlığı muvacehesinde derlenecek bilgilerin arıklanarak, düzenle yayımlanmasındaki imkânsızlığı da takdir ediyoruz.

Kanaatimizce bu iş Sanayi Bakanlığı Maden Umum Müdürlüğü, Petrol Dairesi Reisliği, Etibank, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Umum Müdürlüğü, Kömür İşletmeleri Anonim Ortaklığı gibi resmî, Devlet iktisadî işletmeleri ile Türk Maadin Şirketi, Sıtkı Koçman Krom, Montan Madencilik A. O., Rasih-

İhsan Madencilik Şirketi, Bilgin Maden Limited Şirketi, Fethiye Şirketi Madeniyesi gibi ciddi maden müesseselerinin yardımıyla tahakkuk ettirilebilir. İstenilen bilgi liste halinde bu müesseselere bildirilir. Gelen malûmat

ya Maden Umum Müdürlüğünde ya da Maden Tetkik ve Arama Enstitüsünde ya da Maden Mühendisleri Odasında derlenir. Bilâhare M. T.A.'nm vereceği yetkili bir zat ve T.M.M.O.B. Maden Mühendisleri Odasının yardımıyla:

I — Taş kömürü	II — Tuz	III — Magnezit	IV — Demir
Linyit	Borasil	Lüle taşı	Pirit
Petrol	Barit	Amyant	Krom
	Kil	Çıva	Bakır
	Zımpara	Arsenik	Kurşun
	Fluapat	Manganez	+ Çinko

guruplarına tasnif edilerek her biri ayrı ayrı bu işlerden iyice anlayan dört meslekdaşımız tarafmdart ele alınır, derli toplu bir şekilde ortaya konulabilir; son defa umumî bir kontrolden geçirilen doneler "M.T.A." Enstitüsünce - yukarıda adı geçen müesseselerin malî iştirakleriyle M.T.A. matbaasında basılmak suretiyle - yayınlanabilir.

Bir önceki yılın MADENCİLİK gayretlerini belirtmek amacı ile yapılmasını istediğimiz bu yayın'ın - noksanlıkların görülmesi,

bu yoldaki çabaların artırılması için - müteakip yılın ilk dört ayı içinde çıkarılmasının gerektiğini ve ancak bu suretle fayda sağlayacağını hatırlatmak isteriz.

Bu yol başlangıçta zor gibi gelirsede işe girişilince sanıldığı kadar çetin olmadığı anlaşılır, yeterki taraflarca anlayış gösterilsin ve bir GÜÇBİRLİĞİ kurulsun. Neticede her yıl ortaya çıkacak "**Maden Yılığ**" eseri ile hepimizin öğüneceğini şimdiden söylemek fazla eyimserlik olmaz kanaatindeyiz.

Ö. Hulusi BARUTOĞLU

